

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Caput V. Acta Congregationum temerè jactata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

confuletis; quid Nolanus ea de causa missus in carcere Sancti Officii, quid Reginaldus, quid alius, qui concionem Caroli Hersan approbavit, quid alii multi ex prioribus vestri Ordinis pro Jansenistis egerint, nemō ferē ignorat: congressus hebdomadarii apud Minervam vestram cum Jansenianis Doctoribus habiti, adeo publici erant, ut neminem istius cause non prorsus imperitum latere possint. Quid demum vestri de 5. propositionibus senserint, si præsertim, qui ab Innocentio X. ad illas discutiendas deputati fuerant, nemo nescit. Quoties Candidus vester eas pro Catholicis habuit, & habendas esse sanctē juravit?

Hæc Jesuitæ facile reponere possent, atque adeo argumentum facile retorquerent, non sine concionis plausu; quis enim cordatus homo non videat, illā doctrinā erroneam censeri non posse, quæ doctrinā damnatæ opponitur? Clamant quidem Jansenistæ & Calvinistæ Pelagianam esse; sed iidem oppositam, suam scilicet, ut Catholicam prædicant, nimirum Augustinianam & Thomisticam: Augustinum ab eorum calumniis multi vindicarunt, nonnulli Thomistas etiam ex Jesuitis; quo tamen eventu, ipsi viderint. P. Sibille vester vindicare conatus est; nullus tamen dubito, quin Jansenistæ illius sententiæ facile subterfere parati sint: unum omittere non possum, quod à viro doctissimo accepi; Thomistæ, inquit ille, Jansenistæ, Calvinistæ idem prorsus de gratia prædeterminante sentiunt, illam quippe omnes per se intrinsecè ac præcisè efficacem esse volunt; ita ut eā positā, necessariò sequatur effectus, & voluntatis dissensus poni non possit, in re igitur ipsa conveniunt; in hoc autem differunt, quod Thomistæ constantissimè negent, ex hoc, necessitatem antecedentem adstrui, aut destrui libertatem; Jansenistæ verò induci necessitatem ultro admittant, negent tamen destrui libertatem; Calvinistæ demum utrumque concedant, & ultro fateantur, induci necessitatem, tolli libertatem: H. sanè pessimè sentiunt, cum hæreticum sit, liberum negare arbitrium; rectè tamen ratiocinari videntur, ac deducere, ex causa necessaria, necessitatem effectus, ac proinde libertatis destructionem: Jansenistæ malè sentiunt, & malè ratiocinantur; nempe operationem voluntatis necessariam esse dicunt, liberam tamen esse volunt; quia sola coactio, inquit, libertati opponitur; errant igitur, quia necessitatem admittunt, malè autem ratiocinantur, quia negant, sequi ex necessario liberi destructionem: Thomistæ denique optimè sentiunt, quia consensum voluntatis, qui ex gratia prædeterminante sequitur, cum libertate conjunctum, & ab omni necessitate liberum esse dicunt; pessimè autem ratiocinantur, ut potè qui ex causa necessaria, sequi necessarium effectum inficiantur. Sic ille.

Ex his, si fallor, perspicuum est, doctrinæ Jesuiticæ Pelagiani erroris notam perperam à vobis vestroque auctore inusitam fuisse. Meminisse debueratis, hæreticos omnes hujus & proximè antecedentis sæculi singulari odio adversus Jesuitas flagrare; quibus verò de causis dicere nihil attinet, cum omnes sciant, & Jansenistas, quorum doctrina damnata est, vestræ subscribere, eamque pro sua jactare. Is cui rectum vitium est, in vicinum proximi hortum lapidem non mittit, ut communi parantia ferunt; & ut rectè monet Tullius in Verrem, non modo accusator, sed ne oburgator quidem ferendus est is, qui quod in altero vitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur. Ecclesia, inquit, doctrinam Thomistarum de divina gratia nunquam damnavit: ita est; nunquam expresse damnavit; nunquam definivit, ex illa gra-

tia prædeterminante, consensum necessarium trahere nime liberum sequi; quod tamen vobis Jesuitis ratiocinando, & vi legitime consecutionis oppugnantibus nunquam tamen declaravit Ecclesia, ex prædicta gratia prædeterminante, liberam operationem legem auctoritate, ut ab Ecclesia hæc controversia definitur; hoc sanè per gratum Jesuitis accidit. Jam possumus est in Jansenio, quem aliqui ex Theologis putatis damnari posse negabant, nisi Thomistæ sententia damnaretur; eam tamen opinio scilicet negari non possit, quin ex recte propolitione confixione, nonnihil præjudicii contra vestram hypothesein affulgeat. Uno verbo, tria esse humana genera hucusque comperi, qui doctrinam Jesuitarum damnant; primum est Hæreticorum, apertorum scilicet hostium; secundum æmulatorum, qui bonæ Societatis nomen & modicum illum literarum virtutis splendorem æquis oculis ferre non possunt; postremum denique illorum, qui libentius, & rectè quàm par sit, de rebus, in quibus parum versati sunt pronuntiant.

CAPUT V.

Acta Congregationum temere jactata.

Clementis VIII. (ait Bibliothecarius vester totus & 4.) declaravit, doctrinam Jesuiticam de gratia Augustini placitis adversari: Paulus V. Bullam edidit, in qua prædicta doctrina damnatur: Valentinus quoque dem propugnare ausus est, palam luit, seminatissimi alij, quosimos Clementis pedes corrumpit, & tandem reterminat inpenam audacia correptus est. Thomistæ veri doctrinam miraculis confirmata, & assurgentibus ex vultu Patris mostrius illustrata est. Has aliasque hujusmodi fabulas multi refutarunt, Ripalda, Paulus Leonardus, Jannus, Hennao, Petrus à S. Joseph, alijque auctores gravissimi; & quod caput est, gemino decreto Apostolico cautum est, ne hujusmodi acta citentur: cuius in cassum illa obtruditis: Bulla Pauli merum hyemum est, & mera bulla, in qua hucusque tot & tam procellas excitastis: casus Valentini commentum declaratio Clementis fictitia; vobis quidem in vultu fuit, iis tamen sanctissimus Pontifex, quamvis quin multiplicis gratiæ impulsu eò forte inclinatus nunquam morem gessit.

Illam verò, ut vocatis, miracula Patris Thomæ I. mos à sacra Congregatione Rituum, vel Romani Rota, nondum discussa, nec approbata fuisse; immo Cochettii liber, qui ealiberalius refert, librum VIII. jussu, eo duntaxat nomine confixus est, quod eodem Urbanum præfati splendoris ex vultu P. Leonis emicantis testem oculatum appellasset. Negari obgenue sanctissimus Pontifex, splendor em illius nunquam visum fuisse, & librum Cochettii vestri, quoad eo confidenter hoc adstruxerat, non sine summa confixi, & in confixorum indicem referri jussit. Neque Illustrissimus Aluarez illorum temporum auctor reticuisse, cum inde gravissimum moventem acciperet causam, quam ipse acriter, verbo & scripto propugnabat. Jesuitæ res gestas facile adducerent, sed prae leni: nonnemo pauca quædam receperunt, sed modestia sustinuit. Vos verò cum res gestas decem ad supplendam materiam, pluriquam antea Jesuitas & crambem toties recoctam obtruditis.

Illud autem potissimum queror, quod decreta Sancti officii parvi faciat, cum tamen aliis vestro exemplo vos præluere par esset. Janseuista huiusmodi acta centies cuderunt & recuderunt, quasi Romanum regnum apud illos esset: & ut scholasticum vulgus fabulis, præsertim si aliquid satyræ inest, vel aculei, mirifice delectatur, vix credi potest, quanto plausu acta illa, quæ nunquam acta sunt, exciperentur, quàm longè & latè spargerentur. Bulla illa chimærica, declaratio commentitia, funestus Valentia & Sociorum casus, fabulosa miracula, contra doctrinam Jesuiticam, in libris, in pulpitis, in scholis passim opponebantur; grandis & horrenda machina, simplicioribus & minus cautis esse videbatur, quamvis à citatis supra auctoribus sæpè disiecta, dissoluta fuisset; in omnibus Janseuistarum, Thomistarum, Discalceatorum, ut vocant, libris, acta illa suum locum habebant: Jesuitæ verò, his rejectis, ac refutatis, alia reponebant: ut historica concertationi modus poneretur, Romani Pontifices, gemino, ut dixi, decreto vetererunt, ne quis in posterum huiusmodi acta, aut declarationem, aut miracula citaret: his decretis minime paruistis; ego pareo, multam enim alioquin acta illa, quæ Jesuitæ habent, & quorum copiam ultro faciunt, scribendi mihi materiam suppetarent. Dicam obiter, iustum totum à me lectum esse, in quo tota huius controversiæ historia numeris omnibus absoluta, ad prælum, quàm primum per leges licebit, parata, non anilibus fabulis, & chimæricis commentis, sed authenticis testimoniis nixa continetur.

CAPVT VI.

Jesuitæ corruptores & contemptores SS. Patrum perperam dicuntur.

IN gravissimos Societatis auctores Bibliothecarius vester acerrimè inuictus est, Bellarminum scilicet, Valentiam, Vasquez, Pasolum, Pozam, quasi sanctos Patres adulterarint, ac de iis parum modeste, parum honorifice, parum piè scripserint. Non cito loca, quæ passim occurrunt.

Quid sibi velit Mariales vester, capere animo non possum; nempe auctores Societatis, quotquot saltem in meam cognitionem venerunt, de SS. Patribus ea modestitè scripserunt, & reverentia, quæ Doctores Catholicos decet. Quantum ipsi ex SS. PP. lectione profecerint, frustra dicerem; ne quæso verbis meis, sed illorum operibus credite. Quid Suarez, Vasquez, Valentia, Molina, Petavius, Bellarminus, Annarius, alique pluri in hac parte præstiterint, toti orbi literato perspectum est; tum in expugnandis ac refellendis Hæreticis, tum in Catholicæ fidei dogmatis confirmandis, tum in legitimo sacrorum codicum sensu eruendo. Et verò dicere ausim, non parum inde lucis honorisque SS. Patribus accessisse, quod derivata ex eorum monumentis veritatis luce, auctores Societatis doctrinam, fidem, religionem Catholicam magnopere illustrarint, & ab affectis vindicarint calumniis. Quis autem dicat, SS. Patres à Jesuitis adulteratos fuisse, eò quod illorum loca & textus, auctores supra laudati in bono lumine collocarint, & legitimum adstruxerint illorum sensum?

Ipsi etiam Heterodoxi SS. Patrum loca accumulauit, Calvinus, quamvis canonicus, totus Augustinianus videri vulg; & passim Augustinum adducit ad

suos errores confirmandos; Janseuius & Janseuista eandem molam versarunt, citaruntque multa millia locorum Augustini, ut aliquem inde fucum suis erroribus & damnatis propositionibus obducerent: Jesuitæ acriter repugnant. Annatus, Martinus, Ripalda, Dechamps, nonnullique alii, & legitimum illorum textuum sensum vindicant; & hinc SS. Patrum corruptores Jesuitæ à Janseuistis eorumque fautoribus esse dicuntur. ita nuper cucullatus transfuga, cujus nomini parco, de Jesuitis graviter expostulabat, quod il SS. Patres, Augustinum præsertim parvi facerent; dolebarque vehementissime, quod prævideret fore, ut Jesuitæ, inducto per vim Pelagianismo, Augustini discipulis frustra reclamantibus, Ecclesiam Dei aliquando perderent: sed hæc homini nullus iudicii & nullius conscientie condonanda.

Sed ad vos redeo RR. PP. qui fortè idem Jesuitis opponitis; cum enim multa Patrum loca auctores vestri congerant, ad confirmandas duas illas sententias, quas mordicus contra Jesuitas defenditis, & pro quibus tanquam pro aris & focis pugnat, maculati scilicet conceptus Deiparæ Virginis, & auxilii prædeterminantis; Jesuitæ adducta à vobis loca explicant, & allatis collatisq; aliis locis, legitimum illorum sensum explorant; inde autem illos Patrum corruptores appellatis, quo iure (admodum Reverendi) ideone loca illa depravant, quia in bono sensu explicant, à quo fortè auctores vestri defleunt? multa certè in hoc genere reponere possem, vix enim credibile est, quantum in hoc ipsi delinquerint: sed remitto vos ad Petrum à Valle clausa, ad fidem Cajetanam, ad trutinam Marianam, ad Solem veritatis M. de Alva, in quo supra triginta locorum millia à nobis corruptorum lector inueniet; immò quod valdè lepidum est, creatis seu fingitis auctores, qui nunquam extiterunt, ut eos citetis, ad majus pondus & robur doctrinæ vestræ conciliandum. Cajetanus scripturam sacram ita depravavit, ut ab omnium Patrum sensu in rem gravi discedere veritus non sit; Canus Sancto Stephano errorem & mendacium imponere non dubitavit lib. 2. de locis cap. 18. Caranzapost Canum, Honorium ab Agathone anathematizatum fuisse, in Epistola ad Imperatorem scripta, perperam scribit: miror, hæc legi, sciri, cum innumeris propemodum aliis, quæ brevitatis causa præmitto, nullam tamen ab iis, quorum maxime interest, censuræ notam inuri.

Quàm verò parum honorifice auctores vestri de Sanctis Patribus scripserint, frustra dicerem, cum jam nemo ignoret; nonnulla obiter indico à me selecta. Canus de locis lib. 7. cap. 3. Errare in rebus fidei, quæ non erant eo tempore definitæ, accidit Cypriano, Hieronymo, Augustino. Lib. 12. cap. 15. Augustinus in illam magis opinionem inclinat, quæ docet animas à parentibus generari. Quod solebam tanquam erroneum condemnare. Lib. 2. cap. 4. Intellego, D. Augustinum longa oratione contendere, non permissionis tantum, aut patientiæ divinæ esse peccata, sed etiam potentia. Lib. 12. cap. 15. Quod Augustinus asserit ex lege Moysis esse ceteris evidentius, id ne probabile quidem mihi videri solet. Lib. 7. cap. 13. Nemo quantum vis eruditus & sanctus, neminem excipit, non alieni cecutit, labitur, hallucinatur. Lib. 4. cap. 2. Augustinus verba Cypriani in eum sensum accepit, quia Cypriani mente tam alienus est, quam calum à terræ natura alienum; & illius testimonio Augustinus abutitur. Sed Cano succedat Banez 1. part. quaest. 1. art. 8. Plurimi sanctorum ignoraverunt Physicam & Metaphysicam, & fuerunt Platonici, ut patet in Augustino. Addit idem sancti Doctores, præter eos, qui canonicos libros scripserunt, spiritu humano lo-